

SAVETOVANJA, SIMPOZIJUMI I OKRUGLI STOLOVI O PRAVU EVROPSKE UNIJE

Održana II Zimska škola evropskog prava

U organizaciji Centra za pravo Evropske unije iz Kragujevca na Zlatiboru je od 19. do 25. februara 2001. godine održana Druga "Zimska škola evropskog prava", koju je pohađalo 25 polaznika.

U radu Škole su kao predavači učestvovali: prof. dr Ivica Jankovec, prof. dr Dragana Djurić, prof. dr Mirko Vasiljević, prof. dr Predrag Simić, prof. dr Oskar Kovač, prof. dr Slobodan Samardžić, prof. dr Blagoje Babić, prof. dr Stevo Kovačević, dr Duško Lopandić, dr Miroslav Paunović, doc. dr Dijana Marković-Bajalović, mr Branislava Alendar, mr Gordana Ilić i prof. dr Radovan D. Vukadinović.

Škola je završila rad u nedelju 25. 02. svečanom dodelom certifikata polaznicima.

Obraćanje polaznicima Druge zimske škole evropskog prava

Poštovani i dragi poslenici prava Evropske unije,

Kao što znate, ovo je druga po redu Zimska škola evropskog prava. Da su u prethodnom periodu bila neka bolja vremena, mogli ste biti i treća

generacije, jer je Centar za pravo Evropske unije pri Pravnom fakultetu u Kragujevcu već 1999. godine bio obavio sve pripreme za početak ove Škole. Agresija NATO saveza na SR Jugoslaviju je, međutim, odložila realizaciju ove ideje za godinu dana. Tako su vaši prethodnici u ovo doba prošle godine bili prethodnici ili pioniri onoga što vi nastavljate.

Kažu da se u životu obično pamte prvi i poslednji događaji. Prvi, zbog prestanka iščekivanja od neizvesnosti i nepoznatog i njenog pretvaranja u realnost, a drugi zbog izvesnosti da toga više neće biti. Ono između se teže pamti i doživljava. Možda je to zaista tako. Ipak, uveravam vas da je za mene i Organizatore, organizacija ove druge po redu Škole bila od posebnog, gotovo od presudnog značaja. Ovo zbog toga što se svakom poslu prvi put prilazi sa posebnim entuzijazmom i zbog toga što postoji želja da se osvoji nešto novo, pa i zbog toga što ne znate kakvi vas sve rizici očekuju. Međutim, nakon što saznate i na sopstvenoj koži osetite i iskusite i jedno i drugo, obično ponestaje onaj početni entuzijazam osvajanja, a zamenjuje ga trezveniji osećaj odgovornosti da otklonite ono što ste propustili prvi put ili, da na osnovu makar i jednog iskustva, unesete poboljšanja. Sa takvim saznanjem i sa tom vrstom odgovornosti Centar za pravo Evropske unije je, ove godine u saradnji sa Institutom za pravne i društvene nauke Pravnog fakulteta u Kragujevcu, animirao vašu pažnju organizacijom ove Škole sa planom i programom koji ste dobili uz poziv.

Vaše odazivanje u ovom optimalnom broju me uverava da naš trud nije bio uzaludan i da ideja i namera makar saznajnog približavanja pravu Evropske unije neće ostati samo pionirski pokušaj. A da naše domaće pravo ne samo po geografskoj odrednici pripada Evropi i njenom ukupnom kulturnom nasleđu, govori i činjenica da su se domaći zakonopisci i ranije ugledala na evropejske primere, i da je na tu vrstu evropeizacije domaćeg prava ukazivao i Boža Grujović još za vreme Prvog srpskog ustanka. Iskustvo pokazuje da je ideja evropeizacije domaćeg prava, bez obzira na izvesne zastoje, bila uvek aktuelna jer evropsko pravo čini prirodno okruženje i za jugoslovensko pravo. Ova ideja je danas posebno aktuelizovana kao potreba ili čak i nužnost harmonizacije ili usklađivanja domaćeg prava sa pravom Evropske unije. Zbog toga mi se čini da je ovogodišnja Druga po redu Zimska škola evropskog prava od posebnog značaja. Već sledeće godine, prema hrišćanskom pravilu svetog trojstva verujem da će biti mnogo lakše i da će ova Škola dobiti ne samo duhovnu, već i konkretnu svetovnu podršku. A mi ćemo se u ovih sedam dana truditi da sa ove lepe i pitome planine ponese takva znanja koja će privući nove generacije za naredne godine.

Želim, takođe, da verujem da će saznanja koja će vam prenositi zaista najveći poznavaoци ove materije u Jugoslaviji, poslužiti ne samo za širenje vaših teorijskih horizonata, već i da će vam praktično koristiti na vašim radnim mestima i u obavljanju profesionalnih zadataka. Kada ovo kažem mislim, pre svega, na predstojeći proces harmonizacije domaćeg prava sa pravnom regulativom Evropske unije. Hoću da verujem da ćemo širenjem takvog znanja bar malo doprineti što skorijem i potpunijem uključivanju SR Jugoslavije u evropske integracione tokove, sa krajnim ciljem punopravnog učlanjavanja u Evropsku uniju.

Prof. dr Radovan D. Vukadinović,
Rukovodilac Zimske škole evropskog prava i
direktor Centra za pravo Evropske unije

Okrugli sto "Pakt o stabilnosti za jugoistočnu Evropu - šansa i izazov za SRJ".

U okviru rada II Zimska škole evropskog prava 24. februara 2002. godine održan je Okrugli sto na temu "Pakt o stabilnosti za jugoistočnu Evropu - šansa i izazov za SRJ".

Na Okruglom stolu su pored polaznika učestvovali: prof. dr Radovan D. Vukadinović, dr Duško Lopandić, dr Miroslav Paunović, mr Gordana Ilić, mr Tanja Mišćević, prof. dr Predrag Simić, prof. dr Slobodan Samardžić, dr Bojana Todorović i prof. dr Stevo Kovačević,

Uvodno saopštenje pod naslovom "Pravno institucionalne osnove Pakta o stabilnosti za jugoistočnu Evropu" podneo je prof. dr Radovan D. Vukadinović, a dalji rad se odvijao po okruglim stolovima:

Na okruglom stolu za demokratizaciju i ljudska prava saopštenje je podnela mr Tanja Mišćević, na Okruglom stolu za ekonomsku rekonstrukciju, razvoj i kooperaciju saopštenja su podneli: dr Duško Lopandić, dr Bojana Todorović i prof. dr Stevo Kovačević, a na Okruglom stolu za pitanja bezbednosti saopštenja su podneli: prof. dr Predrag Simić i prof. dr Slobodan Samardžić

Saopštenje o osnovnim karakteristikama Sporazuma o asocijaciji i pridruživanju podnela je mr Gordana Ilić.

Poruke sa Okruglog stola

1. Konstatovano je da Pakt o stabilnosti (POS) predstavlja političku platformu za uspostavljanje institucionalnih odnosa između Evropske unije i zemalja jugoistočne Evrope, a posebno tzv. zapadnog Balkana. U zemlje zapadnog Balkana svstane su: BiH, Hrvatska, SRJ, Makedonija i Albanija, tzv. "generacija 5".

2. Posmatran u sklopu spoljne politike EU prema zemljama jugoistočne Evrope, POS predstavlja nadgradnju ili usavršavanje ranije lansiranog regionalnog pristupa kao političkog okvira za stepenovano i postupno približavanje država jugoistočne Evrope EU zavisno od stepena ispunjavanja

široko postavljenih uslova, koje je EU osmisila nakon okončanja ratnih sukoba na prostoru prethodne SFR Jugoslavije.

3. Opšti cilj regionalnog pristupa bio je da konsoliduje mir i stabilnost u regionu i da podstakne i pomogne njegovoj ekonomskoj obnovi. Ovo je trebalo ostvariti preko bilateralnih odnosa Evropske unije sa zemaljama regiona u čijim okvirima bi se promovisala demokratija, poštovanje prava, visoki standardi zaštite ljudskih i manjinskih prava, transformacija postojećih u tržišne privrede i veći stepen saradnje između zemalja regiona. Kad su u pitanju države sa prostora prethodne Jugoslavije, regionalnim pristupom je trebalo podstaći bržu i efikasniju implementaciju Dejton/Pariskog i Erdutskog mirovnog sporazuma kako bi se stvorila zona političke stabilnosti i ekonomskog prosperiteta, pre svega između do tada zaraćenih strana, ali i u čitavom regionu.

4. U ekonomskom pogledu regionalnim pristupom je trebalo osnažiti ekonomske aktivnosti prestrukturiranjem ekonomije, obnovom i poboljšanjem infrastrukture i preorijentacijom ranije ratne ekonomije ovih država na civilne aktivnosti, kao i napuštanje ranije komandne i ratne privrede i prelazak na tržišnu mirnodopsku privredu. U suštini, od država koje su učestvovala u navedenim mirovnim procesima se, prema regionalnom pristupu, tražilo da prvenstveno međusobno razvijaju što tešnju političku i ekonomsku saradnju kako bi u skladu sa postignutim nivoom međusobnih odnosa mogli tražiti uspostavljenje adekvatnih bilateralnih odnosa sa Evropskom unijom.

5. Kao politički podsticaj za brže i obuhvatnije uspostavljanje dobosusedskih odnosa između zemalja ovog regiona trebalo je da posluži obećanje Unije da će njeni bilateralni odnosi sa konkretnim državama zavisiti od nivoa razvijenosti njihovih međusobnih odnosa.

6. Bilo je predviđeno da Evropska unija svoje odnose sa zemljama regiona unapređuje postepeno i slojevito zasnovano na sistemu uslovljavanja i to u tri etape: odobravanjem autonomnih trgovinskih preferencijala, odobravanjem finansijske i ekonomske pomoć po osnovu konkretnih programa, kao što su: "Obnova" i "Phare" i, u trećoj etapi, zaključivanje različitih vrsta bilateralnih sporazuma.

Prema novouspostavljenoj "strategiji uslovljavanja" Evropska unija je ulazak u određenu etapu, a samim tim i korišćenje odgovarajućih pogodnosti i finansijskih sredstva, usloвила ispunjavanjem niza političkih i ekonomskih uslova.

U skladu sa "stepenovanim pristupom", vrsta, odnosno nivo institucionalnih odnosa zavisice od ispunjenosti, s jedne strane, opštih uslova

koji važe za sve zemlje regiona, ali sa druge strane, i posebnih uslova, koji se odnose samo na određene države regiona. Kako, međutim, regionalni pristup nije dao očekivane rezultate, novu poboljšanu strategiju EU je opredelila kroz POS.

7. Umesto ranije, pokazalo se neefikasne, strategije EU je POS-om "generaciji 5" predložila tzv. ubrazani put integracije, ali prema u njemu definisanim načelima, mehanizmima i instrumentima. Političku ulaznicu za korišćenje novog puta SR Jugoslavija je obezbedila pristupanjem krajem godine POS-u.

Opšti zaključak Skupa je da Pakt o stabilnosti u ovom momentu predstavlja jedini put za priključivanje evropskim integracionim procesima i da bi u tom smislu, bez prejudiciranja političke odluke, trebalo preduzeti konkretne mere na harmonizaciji domaćih propisa i početi sa reformama ekonomskog i političkog sistema.